

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 56g/2025

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 318 alin. (1) din Codul contravențional

(neexecutarea hotărârii instanței de judecată (nr. 2))

CHIȘINĂU
2 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 3 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 2 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 318 alin. (1) din Codul contravențional, ridicată de dl Filaret Corpaci, parte în dosarul nr. 4-131/2024, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul Briceni.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Ghenadie Comerzan de la Judecătoria Edineț, sediul Briceni, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 3 noiembrie 2020, Judecătoria Edineț, sediul Briceni, a eliberat un titlu executoriu din care rezultă obligația dlui Filaret Corpaci de a achita suma de 4170 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de judecată.

4. La 23 iunie 2024, dl Valentin Pascaru, executor judecătoresc, a constatat printr-un proces-verbal că dl Filaret Corpaci nu execută obligația stabilită în titlul executoriu și, în consecință, a comis contravenția prevăzută de articolul 318 alin. (1) din Codul contravențional.

5. La 31 iulie 2024, pe rolul Judecătoria Edineț, sediul Briceni, a fost înregistrată cauza contravențională de învinuire a dlui Filaret Corpaci de neexecutarea hotărârii instanței de judecată, pe baza articolului 318 alin. (1) din Codul contravențional.

6. În cadrul examinării cauzei, dl Filaret Corpaci a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 318 alin. (1) din Codul contravențional.

7. Printr-o încheiere din 3 februarie 2025, judecătorul de caz de la Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 46
Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

9. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 318
Neexecutarea hotărârii instanței de judecată

„(1) **Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată ori a documentului executoriu menționat la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare**

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.

[...].”

10. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 11

Documentele executorii

„Sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod:

[...]

c) deciziile (hotărârile) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competenței atribuite lor prin lege, titlurile executorii emise pe cauze penale și sentințele pe cauzele penale, în partea încasării amenzii, precum și în partea acțiunii civile;"

d) ordonanțele privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională sub formă de amendă;

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul sesizării susține că prevederea contestată nu corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate. La modul concret, prevederea nu stabilește fără echivoc dacă este aplicabilă doar în cazul neexecutării în totalitate a unei hotărâri judecătorești sau și în cazul executării parțiale a acesteia din motive neimputabile debitorului.

12. Autorul susține că lipsă de claritate a normei contestate îl privează de posibilitatea de a se apăra împotriva acuzației formulate împotriva sa. Pentru că nu-și poate realiza în mod efectiv dreptul la apărare, autorul consideră că-i este încălcat și dreptul de acces la justiție. Totodată, autorul pretinde că sancțiunea materială pe care norma contestată o impune îi încalcă dreptul de proprietate.

13. În fine, autorul notează că prevederea contestată este contrară articolelor 20, 26 și 46 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul sesizării îl constituie articolul 318 alin. (1) din Codul contravențional. Curtea constată că prevederea contestată nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză contravențională referitoare la neexecutarea unei hotărâri judecătorești. Așadar, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile criticate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. În sesizare, autorul excepției afirmă că prevederile contestate sunt contrare articolelor 20 (*accesul liber la justiție*), 26 (*dreptul la apărare*) și 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*) din Constituție.

20. Referitor la incidența articolului 26 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că dreptul la apărare reprezintă totalitatea prerogativelor și a posibilităților pe care persoanele le au, potrivit legii, în vederea apărării propriilor interesele. Garanțiile stabilite de articolul 26 din Constituție reprezintă aspecte precise ale dreptului la un proces echitabil prevăzute de articolul 20 din Constituție și articolul 6 § 1 din Convenție (a se vedea DCC nr.14 din 31 ianuarie 2025, § 24).

21. În acest capăt de sesizare, autorul excepției susține că nu se poate apăra de o manieră eficientă împotriva acuzației formulate la adresa sa pe baza prevederii contestate, pentru că nu-i este clar dacă textul „neexecutarea unei hotărâri judecătorești” presupune doar neexecutarea totală sau are în vedere și neexecutarea parțială a acesteia.

22. Având în vedere că autorul sesizării este acuzat de neexecutarea intenționată sau eschivare de la executarea unei hotărâri judecătorești, Curtea reține că caracterul obligatoriu al hotărârilor/sentințelor judecătorești definitive derivă din dispoziția articolului 120 din Constituție. Acesta este dezvoltat de legislator în articolul 16 alin. (1) din Codul de procedură civilă și presupune că hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

23. Sub aspectul obligativității hotărârii judecătorești s-a pronunțat și Curtea Europeană, care a reținut în jurisprudența sa că dreptul la un tribunal garantat de articolul 6 § 1 din Convenție ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă în detrimentul unei părți (a se vedea *SC Ruxandra Trading v. România*, hotărârea 12 iulie 2007, § 52). În același sens, Curtea a reținut că ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților aflate în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a proteja executarea hotărârilor judecătorești; a interpreta articolul 6 ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului. Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 (a se vedea *Hornsby v. Greece*, hotărârea din 19 martie 1997, § 40; *Prodan v. Moldova*, hotărârea din 18 mai 2004, § 52).

24. Curtea observă că procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de Codul de executare, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare (articolul 60 alin.(1) din Codul de executare). Regula generală stabilește că, în termen de 3 zile după primirea documentului executoriu, executorul judecătoresc emite o încheiere cu privire la intentarea procedurii de executare, pe care o expediază părților în procedura de executare în cel mult 3 zile de la emitere, și îi propune debitorului să

execute documentul executoriu în termen de 15 zile, fără să întreprindă acțiuni de punere în executare a acestuia (articolul 60 alin. (3) din Cod).

25. Articolul 70 alin. (1) din Codul de executare stabilește că documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc.

26. Totodată, Curtea observă că, potrivit articolului 83 alin. (1) lit. a) din Codul de executare, procedura de executare încetează în cazul stingerii obligației. În acest sens, Codul civil reglementează mai multe modalități de stingere a obligațiilor, inclusiv stingerea obligațiilor prin executare. Astfel, potrivit articolului 966 alin. (1) din Codul civil, executarea stinge obligația numai în cazul în care este efectuată în modul corespunzător.

27. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că prevederile articolului 318 din Codul contravențional pot fi aplicate doar dacă persoana nu execută hotărârea instanței de judecată fără motive justificate. Aceste rațiuni se bazează pe dispozițiile articolului 23 alin. (1) din Codul de executare, care îi acordă executorului judecătoresc prerogativa de a întocmi un proces-verbal cu privire la contravenție în cazul în care acțiunile (inacțiunile) cu elemente ale contravenției ale persoanelor care, fără motive justificate, nu îndeplinesc cerințele executorului judecătoresc sau împiedică executarea documentului executoriu. În acest caz, executorul judecătoresc înaintează acest proces-verbal spre examinare instanței de judecată (a se vedea DCC nr. 52 din 31 mai 2018, § 27).

28. Prin urmare, Curtea nu vede în ce mod prevederile contestate ar afecta articolele 20 și 26 din Constituție, de vreme ce competența de examinare a cauzei contravenționale, precum și de stabilire și de individualizare a sancțiunii pentru comiterea contravenției prevăzute de articolul 318 alin. (1) din Codul contravențional îi revine instanței de judecată, potrivit articolului 401 alin. (3) din Cod (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 195 din 21 decembrie 2023, § 28). Mai mult, legislația oferă suficiente repere obiective pentru a stabili domeniul de aplicare al normei contestate.

29. Referitor la incidența articolului 46 din Constituție, Curtea observă că autorul nu critică amenda ca atare sau limitele acesteia, ci doar își manifestă dezacordul cu eventuala sa sancționare. Totuși, aspectele legate de interpretarea și de aplicare a legii în situații concrete excedează controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 96 din 10 august 2023, § 18). Astfel, sesizarea este inadmisibilă în acest capăt al său.

30. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 318 alin. (1) din Codul contravențional, ridicată de dl Filaret Corpaci, parte în dosarul nr. 4-131/2024, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul Briceni.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 2 septembrie 2025

DCC nr. 122

Dosarul nr. 56g/2025